

THE OTHER OTHER. REPRESENTATIONS OF ANTI- IMMIGRATION POSITIONS IN SCANDINAVIAN PUBLICS 1970-2016

Anniken Hagelund, Universitetet i Oslo
(med Jens Kjeldsen, Universitetet i Bergen)

Fra kvantitativ innholdsanalyse til kvalitativ nærlesing

- Ca 30 000 artikler om innvandring i Aftonbladet, Dagens Nyheter, Ekstrabladet, Jyllandsposten, VG, Aftenposten. 24 dager i hvert år 1970-2016.
- Representativt utvalg som er kodet: 4329 artikler.
- Relevante artikler analysert kvalitativt: **150**

	Sverige	Norge	Danmark	Tot.
1970-t.	10	12	3	25
1980-t.	17	8	13	38
1990-t.	22	7	7	36
2000-t.	9	8	5	22
2010-t.	19	3	7	29
Tot.	77	38	35	150

Tre typer innvandringsmotstandere: Ekstremister, høyrepopulister, vanlige folk

Nytt bomb-attentat i natt

GÖTEBORG. Den tredje bomben på en månad exploderade i går kväll i Göteborg.

Målet var flyktingslussen Winter Garden med 320 flyktningar.

Polisen hade i natt ännu inga spår efter den eller de personer som placerat ut bomben.

Klockan var precis 22.00 när bomben exploderade mellan en container och en av Wintergardens flyglar. Fönster bilettes ut, ett tak ovanför sprängplatsen splittrades och stålkontainernas väggar och dörrar trycktes in.

Rakt ovanför explosionen

– Jag hade precis gått förbi platsen när det småll till, jag såg ett ljussken och kände tryckvågen, berättar Morris Rami som besökte vännen på flyktingslussen.

Tredje explosionen i Göteborg på en månad

En av dem – Robert från Kroatien – som inte vågar berätta sitt efternamn – säger:

– Jag satt på mitt rum strax ovanför platsen där det småll. Hela huset skakade och jag rusade omedelbart ut. Det kunde ju komma fler.

Tillsammans försökte Morris och Robert hjälpa de människor som strömmade ut på gatan efter explosionen.

Reaktionerna bland de 320 flyktningarna var blandade, många barn grät av rädsla.

Andra tog det lugnare. **Till sjukhus efter chocken**

– Flera av oss är vana vid explosioner från våra hemländer, berättar en asyrier från Iran.

Två unga kvinnor fördes svårt chockade till sjukhus i ambulans. Men ingen drabbades av kroppsliga skador.

Polisen lät två bombhundar undersöka byggnaderna – men inga övriga sprängämnen hittades.

– Vi får se vad den tekniska undersökningen ger när den är klar, men en första genomgång av sprängplatsen gav inga direkta spår, säger insatschefen Arne Gullbrantz.

– Men varken vi eller invandravärket har tagit emot några hotelser före explosionen.

Några vittnesuppgifter talar om en metallgrön Volvo och en japansk bil. Polisen har fragment av brandbomber, inte heller några vapen.

Vid midnatt återvände flyktningarna till Winter Garden, timmarna omedelbart efter sprängningen byttes de in i bussar från Göteborgs lokaltrafik.

– Att återvända är nog trots allt den bästa lösningen, säger Åke Nikolaussen från invandravärket.

Byggnaderna är bevakade och genomskatta, utordna logi för 320 personer kan vara svårt mitt i natten.

Men 17 rum fick sådana skador att de boende där fick tillfälliga bostäder. 26 personer fick bo över natten på hotell.

Flyktningar på de andra slussarna i Göteborgsområdet blev mycket oroliga efter explosionen, vid ett par av dem organiserades vaktiejourer som skydd mot eventuella nya bombdåd.

Attacker i går mot Winter Garden är inte den första. Första sommaren ut-sattes flyktingslussen för brandbomber, inte heller då greps de skyldiga.

Leif Kasvi

Två unga kvinnor fördes svårt chockade till sjukhus i ambulans när inga spår efter attentatsmännen.

Bularen. Men ingen drabbades av kroppsliga skador. Polis: BENGT KILLEN

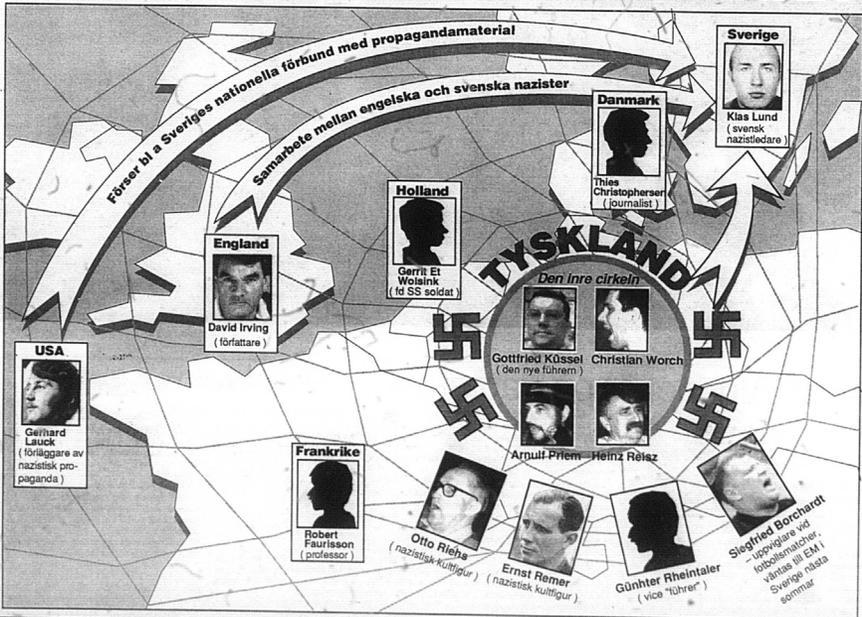

Bomben exploderade mellan en container och en av flyktingslussens flyglar. FOTO: STEFAN EDETFOT/Pos-Info

320 flyktningar bor på förslagsgringen. De flesta kunde återvända efter några timmar. FOTO: BENGT KILLEN

DET NAZISTISKA SPINDELNÄTET

TÄCKER HELA EUROPA

BERLIN. Adolf Hitlers nazistpart NSDAP är förbudet i Tyskland – på papperet i verkliga världen har det redan återuppläpats. Hemliga nazistceller finns utspridda över hela landet. Därifrån är de förbundna med nazister i Sverige och andra länder.

Med det snabbt ökande utlänningsläget i Europa hoppar nazisterna – trots förbudet – i någon form kunna ställa upp i nästa val. Aftonbladet har tillsammans med den brittiska antifascistiska tidskriften Searchlight och dess Tysklandskorrespondent Græme Alkison kartlagt det hemliga nazistiska nätverket.

Varje år hedras minnet av Adolf Hitlers ställföreträdare Rudolf Hess på dennes födelsdag – 17 augusti. I år drabbade 2 000 nynazister samman med krawallpolis i Würstled och Bayreuth i Bayern. Nazister från Storbritannien, Holland, Finland, Belgien och Italien var också med.

En stor framgång
I nazisternas ögon var mötet en jättsegling. Den oslagliga tidningen "NS Kampfruf" skriver be-lästat om "succén" och avslutar:
– Vi kommer tillbaka.

NS Kampfruf ges ut av USA-tysken Gerhard Lauck i Lincoln, Nebraska och hans nazistparti i exil (NSDAP-NO). Lauck trycker också mängder av annat nazistiskt propagandamaterial bland annat på tyska, engelska och ungerska.

Dessutom trycker Lauck medlemsblad för "Sveriges Nationella Förbund" (SNF). Senaste numret av tidningen bär förtä-derbete "Fristatsvet" över en stor bild av Adolf Hitler i hak-korsfärd uniform.

Gerhard Lauck har investeringar i Tyskland, men besökte ändå illegalt bland andra nynazisterna i Gottfried Küssel och Christian Worch i Berlin i fjol. Därefter be-sökte Lauck även Lars-Göran He-dengård i SNF-toppen i Sverige.

Svensk tidning
Lauck har också kontakt med de svenska nynazisterna bakom "Stern", en nynazisttidning som görs av Klas Lund och andra nynazister och skinheads. Lund är en av dem som dömdes för mordet på Ronny Landin 1986 och tillhör den breda av skinheads som gjorde överfall mot Lidings politistation och stal 36 av polisens Sig-Sauer tjänstepistoler.

Enligt en uppgift kan en del av Storm-liganes vapen ha smugats till nynazister i Tyskland. Där har nynazisterna redan tillägg till en stor mängd vapen. Mycket har stulits eller köpts i öst-tyska Östtyskland, delvis från sovjetiska soldater i behov av pengar.

Österrikaren Gottfried Küssel, 32, är Tysklands nye nationalsocialistiska Führer efter företrädaren Michael Kühnens död 1988. Küssel är förbjuden att resa in i Tyskland, men gör det ändå nästan varje vecka för att fortsätta uppbyggandet av den organiserade nazismen.

Språkbegävd ledare
Vid hans sida finns Christian Worch, 36, från Hamburg, en av de tyska nynazisternas mer språkbe-gävd ledare. Heinz Reisz, 57, från Langen nära Frankfurt är en annan nynazistisk uppbyggare. I Berlin finns Arnulf Priem, 43, ledare för den skräckinjagande "Kampgruppen" "Wolfs" i EH i Östtyskland.

Omedelbart utanför den lilla kretsen finns österrikaren Günther Rheintaler, en historiker som tros göra återkommande resor till tyska

nazister som flytt till Sydamerika efter kriget. Siegfried "Sig-Sig" Borchardt dyker upp vid fotbollsseremonier och drar med sig skolar av skinheads. Trögen kommer han till Sverige och fotbolls-EM i spetsen för hundratals tyska skin-heads nazista är.

Men heligast är de ännu levande nazistiska helgonen. Här om kvällen såg jag krigsveteranen Otto Rieth, 70, pris Hiltner inför nära 200 jublande skinheads och nynazister. Ett ännu större namn är ingenjören Ernst Remer, 78, som leddes av evakuationspatrullen mot gruppen som försökte mördra Hitler 1944.

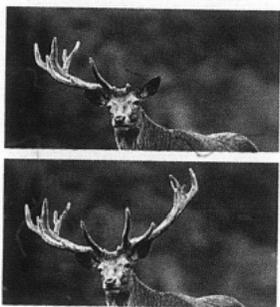
Förnekare utrotningen
Från Tyskland leder trädarna ut till den internationella nazismen, i England historikern David Irving som förnekar nazisternas utrot-ningsläger. I Frankrike professor Robert Faurisson, i Danmark jour-nalisten Thies Christophersen i Holland den förre SS-soldaten Gerrit Et Wolinski.

Runt alla huvudpersonerna finns ett tätt nät av små nazistgrupper och hemliga celler. Många är så hemliga att de är helt okända utanför en liten krets. Andra, som exempelvis bokstreckkombinationerna PA, WFO, DA, NS, NL, sprid-bland på röd-vita-svarta fanor. Just nu vävs grupperna ihop till en enda stark nazistisk organisation i Tyskland.

– Taktiken är medveten. Efter-som NSDAP är förbudet bildas en uppgrupp av smågrupper. Inuti dessa finns ändå NSDAP i en rikt av små-celler som är så hemliga att två personer som möts av en slump kanske inte har en mening om att de-bilda är med i NSDAP, säger Græ-me Alkison som på helid arbetar med att kartlägga nynazismen i Europa.

Stefan Borg

DIN FORD-VERKSTAD GARANTERAR ATT BARA ORIGINAL-DELAR MONTERAS.

Bara om du lämnar din Ford till Fordverkstaden kan du vara helt säker på att bara Ford och Motorcraft originaldelar monterats.

Fordverkstaden ger dig dessutom Ford- unika Reparationsgaranti, som garanterar att du bara betalar första gången du låter oss utföra en viss reparation. Aldrig mer. Kontakta din Fordverkstad för mer utförlig information.

Fordverkstaden har specialutbildade mekaniker, all nödvändig avancerad utrustning och alla specialverktyg, som krävs för att göra jobbet snabbt, säkert och till lägsta möjliga kostnad.

Lämnar du din bil till Fordverkstaden så slipper du dessutom kallduschar i efterhand när du ska betala räkningen.

Vi ger dig ett fast pris på de reparationer du beställt. Och hittar vi fler fel under arbetets gång, så ringer vi och talar om vad det kostar att åtgärda dessa.

Fordägare slipper stängas med sin verkstad.

Ford
KVALITET & VÄRDE

"SD:s retorik liknar nazismens"

Jan Hjärpe, professor i islamologi, bemöter Sverigedemokraterna.

Den växande muslimska befolkningen är det största hotet mot Sverige sedan andra världskriget, skriver Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson i en debattartikel i Aftonbladet. En retorik som för tankarna till nazisternas antisemitism, menar Jan Hjärpe, professor i islamologi.

I artikeln finns flera felaktiga påståenden, bland annat att Sverige har flest våldtäkter i Europa och att muslimska män är kraftigt överrepresenterade som förövare. Det går inte att utläsa i brottsstatistiken som inte säger något om religiös tillhörighet. Utländska män är dock överrepresenterade, men korrigeras statistiken för ålder, utbildning och inkomst minskar överrepresentationen rejält.

Åkesson skriver att Malmö inom några tiotal år sannolikt har en muslimsk majoritet. I dag är 17 procent av invånarna, cirka 50 000 från länder med stor muslimsk befolkning. Att avgöra hur många som är muslimer är dock inte möjligt, och lika osäkert är att sätta om hur befolkningen ser ut om tjugo-trettio år.

Åkesson påstår också att "ett tiotal muslimska terrororganisationer" finns i Sverige, ett påstående som Sapo ställer sig frågande till.

JAN HJÄRPE, professor emeritus i islamologi, upprörts över retoriken, som liknar de tyska nazisternas.

– Han försöker – och lyckas kanske dessvärre också – med att få en debatt om enskildheter om sina påståenden. Men det är inte det stora problemet. Det riktigt otäcka är den kollektiva skuldbeläggningen, att allt utmynnar i att världens muslimer utgör faran, i enskilda saker som terrorism eller våldtäkter.

Oberoende av om det är sant eller inte skuldbelägger han en sjättedel av Sveriges befolkning, konstaterar Hjärpe som anser att det inte är någon större konst att bemöta Åkesson på varje enskild punkt:

– Det är själva problemformuleringen som är fel. Han försöker ta problemformuleringsprivilegiat,

Aftonbladets debattsida den 19 oktober.

på samma sätt som Dansk folkeparti gjort och sedan fått med sig de andra partierna.

Jan Hjärpe konstaterar att den retoriska metoden går ut på att framställa ett kollektiv som enhetligt och farligt.

– Men så är det ju inte i verkligheten. Det finns inget sådant kollektiv. Det är en fiktion som man skapar, genom att inte säga saker direkt, utan han försöker få läsaren att dra den slutsatsen, säger han.

– Byt ut orden muslim mot jude och islam mot judendom och det blir en fullkomligt antisemitisk, nazistisk artikel.

STAFFAN KIHLESTRÖM
staffan.kihlestrom@dn.se 08-738 12 87

FOTO: HANNA ANKERSTROM

Jimmie Åkesson återvaldes i fredags till ordförande för Sverigedemokraterna.

FOTO: ANDERS HANSSON

Partiet visar sitt verkliga jag

Sverigedemokraterna har ägnat årtal åt att putsa sin fasad för att framstå som ett rumsrent invandringskritiskt parti. Men när man äntligen lyckats och får stort utrymme i medierna drar man fram sitt verkliga jag, i hopp om att skrämpropaganda om muslimer ska ge lika stora politiska framgångar som i Danmark.

ANALYS
Henrik Brors
Redaktör

Den svenska extremhögern, där Sverigedemokraterna har sina rötter, såg judarna som den stora faran. SD riktade i stället till en början in sig på invandringen

och hävdade att den hotade det svenska samhället.

– Sverige är på väg att bli ockuperat av främlingar som lever på dig och dina nära! var huvudbudskapet i partiorganet SD-kuriren i början på 2000-talet.

Men sedan förra valet har Sverigedemokraterna tydligt riktat in sig på en viss grupp invandrare, muslimer.

Enligt granskningar av partiet sammanföll det med att nuvarande partiledningen med Jimmie Åkesson och Björn Söder tog över. De hämtade sina idéer från Dansk folkeparti och extremhögerpartier i Holland och Belgien. SD rostade konsekvent nej till moskébyggen i alla kommuner där man hade fullmäktigeposter.

– Muslimska kultur ska inte blandas med den kristna, var SD-argumentet.

Nu har argumenteringen skärpts. Hotbilden som målas upp av Jimmie Åkesson i inläg-

get i Aftonbladet känns igen från den forna extremhögern, fastän nu med muslimer som måltavla: Muslimerna föder så många barn att de snart kommer att vara i majoritet i Malmö och andra europeiska storstäder.

– Islam är som en gök som lägger sina ägg i Europas näste. Vi tar hand om dem men kommer i slutändan att kastas ut, formulerar partiledaren för belgiska Vlaams Belang samma budskap.

SVERIGEDEMOKRATERNA har tidigare framställt sig som martyrer som förtigs av medierna och andra partier, som när utrikesminister Laila Freivalds ingrep mot partiets hemsida.

Men det får fungera inte längre när tv, radio och tidningar har rapporter om partiet.

De flesta väljare har också en klar inställning till partiet; åtta av tio anser att SD är främlingsfientligt, enligt en opinionsmätning.

Partiledningen visar nu att den inte har någon ambition att vinna dessa väljare. I stället använder SD den mediala plattform som Aftonbladet erbjuder till att nå ut till dem som är rädda för att något främmande hotar.

PARTISEKRETERAREN Björn Söder liknade partiet med Bröderna Lejonhjärtas kamp mot det onda på SD:s landsdagar. SD vill framställa det som att man går i spetsen för ett korståg mot ett muslimskt hot.

Det närmaste året får visa om medier och politiker är kapabla att granska vad det är Sverigedemokraterna vill med sin strid.

henrik.brors@dn.se 08-738 12 12

DN.SE/TEMA

Läs mer om SD.
DN.se/tema/sverigedemokraterna

DN.se

ANKARA (VG) Sylvi Listhaug lener seg tilbake i sofaen. Avslappet og fornøyd. Innvandringsministeren har gjort unna sitt første besøk i utlandet – og er oppglødd, utålmodig og klar til å lære mer.

– Dette har vært noen utrolig lærerike dager. Jeg er svært fornøyd med at vi valgte å dra til Tyrkia, som jo sitter med nøkkelen til å kunne stanse flommen av flyktninger til Europa. Jeg har fått en dype-re forståelse av problematik-

Tror flyktningstrømmen blir større enn i fjor

ken, sier innvandrings- og integreringsministeren.

I Tyrkia har hun lært seg å synes synd på syriske flyktninger. Det er over tre millioner av dem der. Hun har satt seg ned og pratet med flere, lyttet og forklart hvordan norske asylregler er. Hun har trasket rundt i flyktningleiren

bare noen mil fra grensen til Syria, der borgerkrigen raser – og hvor Assad-regimet og terrorbevegelsen IS jager befolkningen på flukt.

Fremskrittspartiets oppadstigende stjerne har fått et intensivkurs i tragiske skjebner, fortvilte mennesker, fattige familier og barn som ikke

får gå på skole. Hun sier hun vil hjelpe dem, men er enda mer bestemt på at de ikke skal komme til Norge.

Høye forventninger

– Det er ingen tvil om at vi hjelper flyktningene fra Syria best her i Tyrkia. Og med vi

mener jeg hele det internasjonale samfunnet, noe jeg håper Giverlandsmøtet i London om to uker tar innover seg, sier Listhaug.

Hun bøyer seg engasjert fram over bordet i den norske ambassadørens residens i den tyrkiske hovedstaden Ankara. Hun har en melding til alle som tror at krisen er over, bare fordi strømmen av asylsøkere til Norge er redusert:

– Her er det bare å sette alarmklokkene på ringing. Nå har jeg nettopp snakket med representanter for tyrkiske myndigheter og FNs høykommissær for flyktninger, den britiske ambassadøren, EU-representanter og folk i frivillige organisasjoner. Det er forventet at strømmen av flyktninger gjennom Tyrkia vil øke dramatisk utover vāren.

– Trolig vil over en million

Tulle-fan

Sønderjyske Bruno Vozny satte sit kryds ved liste O og mener, at de fine folk fra storbyen skal stikke en finger i jorden og fornemme folkestemningen.

DE HAR ALDRIG HAFT EN SKOVL I HÅNDEN

Bruno Vozny er en af de vælgere, der sikrede Dansk Folkeparti 39,5 procent af stemmerne i Hjørdkær.

– Jeg stemte på Peter Kofod, yes. Han er jordnær. Sådan er det bare, siger den selvstændige vognmand, der har dette råd til de øvrige partier:

– Få styr på bilagene og lad være med at lyve.

Den 58-årige sønderjyde siger med et grin, at han selv er tredjegenerationsindvandrer, men antyder alligevel, at Dansk Folkepartis popularitet nok skyldes, at de sætter danskerne først. Og derfor hævlede de stemmer ind i Hjørdkær.

– Vi er den type her, at vi ikke gi'r penge til andre, før vi selv har penge, og det er Pia Kjærsgaards politik.

Vozny kan ikke forstå, hvis 'kreative københavnere' skammer sig over DF, og mener i det hele taget, at de fine folk fra storbyen og Christiansborg skal stikke fingeren i jorden og fornemme folkestemningen.

– De er jo for det meste akademikere, der aldrig har haft en skovl i hånden, siger vognmanden, der er iført arbejdshandsker og har en indkørsel, som vidner om, at han gerne selv tager fat.

